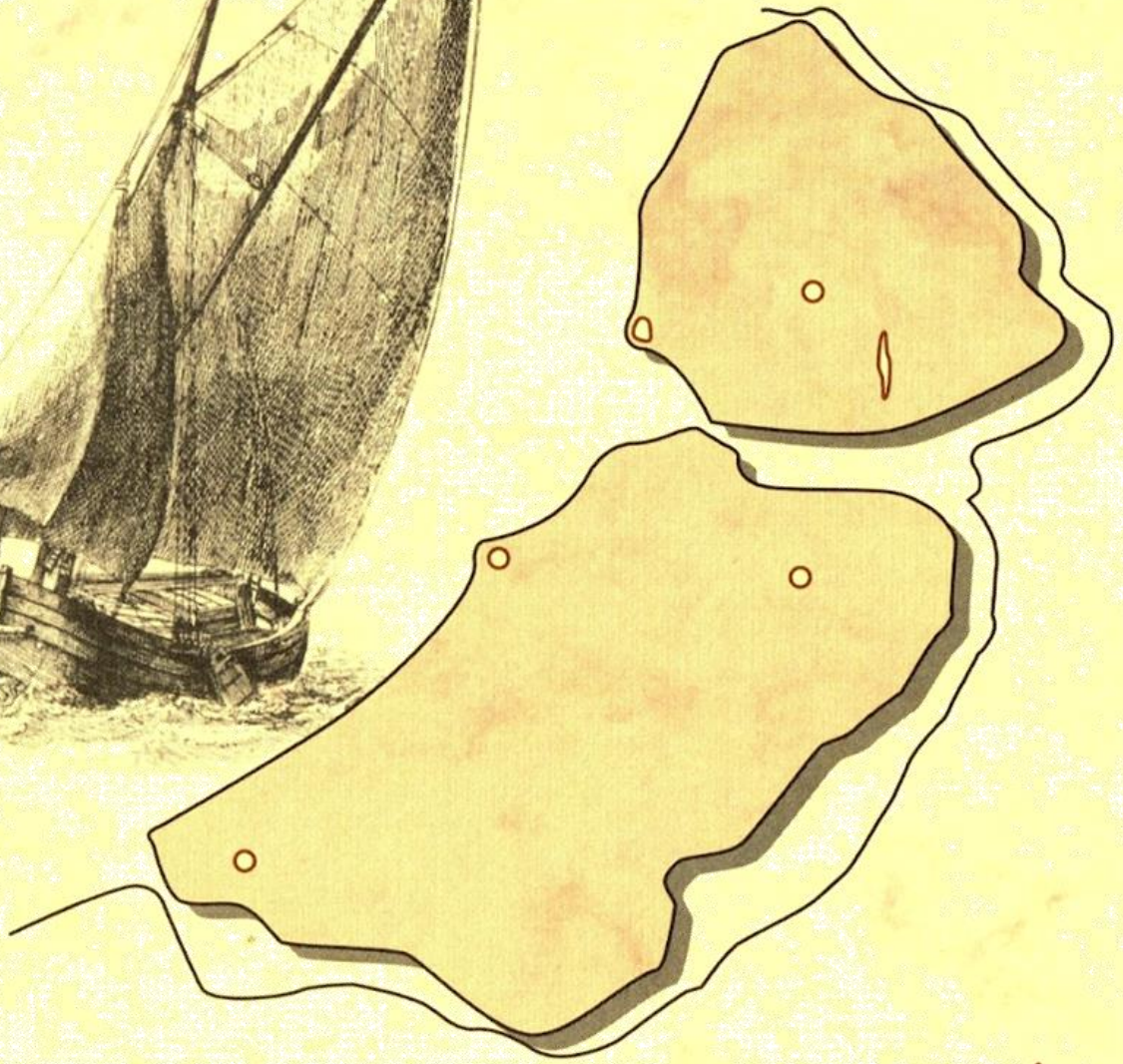
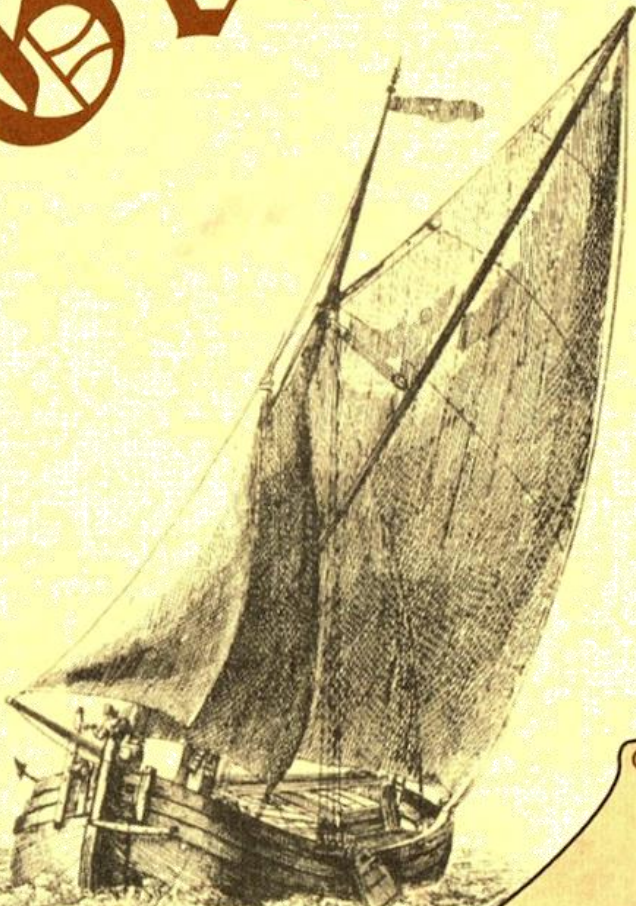

Genealogica

afdeling Flevoland

Nederlandse Genealogische Vereniging

36^e jaargang

Nr. 3

Oktober 2020

Agenda

Lezingen

In Batavialand op zaterdagmiddag van 14.00 – 16.30 uur in de Ontginningszaal.

DATUM	ONDERWERP	SPREKER
24 okt	Lezing over genealogisch onderzoek in Suriname <i>Ook deze lezing kan helaas niet doorgaan.</i>	Huub van Helvoort

Excursie

19 november 2020: Excursie naar Koninklijke Bibliotheek in Den Haag. *Deze excursie moet helaas vervallen. Wij blijven in contact met KB om deze excursie op een later tijdstip door te laten gaan.*

Voorouderspreekuren.

Als gevolg van de corona crisis kunnen de voorouderspreekuren voorlopig niet doorgaan. Wij zijn op dit moment nog druk aan het bespreken met de Nieuwe Bibliotheek in Almere om te bekijken of er mogelijkheden zijn voor individuele afspraken met leden in een aparte ruimte als vervanging van de voorouderspreekuren. Uiteraard met inachtneming van alle regels die door de overheid en het RIVM worden gesteld. Wij houden u op de hoogte.

Tijdelijke eigen website NGV afdeling Flevoland.

Om als vervanging van de voorouderspreekuren onze leden toch de mogelijkheid te bieden om vragen te stellen aan bestuursleden hebben wij tijdelijk een eigen afdelingswebsite in het leven geroepen. U kunt uw vragen stellen via onze website: **www.ngv-flevoland.nl**. U kunt ook rechtstreeks mailen naar ons mailadres: **NGVFlevoland@outlook.com**.

Corona en de NGV

In het mei-nummer van de Genealogica hebben we al geschreven over het Corona virus en de gevolgen daarvan voor ons allemaal. In die periode zag je al een dalende lijn van het aantal besmettingen en de ziekenhuisopnames. Heel voorzichtig werden toen een aantal maatregelen versoepeld. Kinderen mochten weer naar school. Restaurants en terrassen gingen weer open, weliswaar onder strenge voorwaarden. We mochten ook weer naar de sportschool. De campings en vakantieparken konden ook weer gasten ontvangen. We konden zelfs weer met het vliegtuig op vakantie naar zonnige oorden. Het leek erop dat alles weer zou worden als voor de corona crisis. Nu de scholen weer zijn begonnen, we weer allemaal terug zijn van vakantie en ook alle sportcompetities weer zijn opgestart worden we weer met de neus op de feiten gedrukt. De zo gevreesde '2-de golf' is toch gekomen. De besmettingen nemen weer hand over hand toe en ook de ziekenhuisopnames vertonen een verontrustende stijgende lijn. De overheid komt weer met nieuwe beperkende maatregelen.

Ook de NGV heeft te maken met de maatregelen. In maart zijn alle activiteiten stopgezet. Het verenigingsgebouw in Bunnik is minstens tot het eind van het jaar gesloten. Ook andere afdelingen van de NGV kampen met het probleem dat het contact met de leden tot een minimum is beperkt. Voor onze afdeling hebben we alle voorouderssprekuren stopgezet, voorlopig tot het eind van het jaar. Bijeenkomsten in Lelystad waren ook stopgezet. Om toch contact te houden en de leden de mogelijkheid te bieden om vragen te stellen hebben we een tijdelijke website (**www.ngv-flevoland.nl**) gemaakt. Hier kan door de leden een vraag worden gesteld, die dan later door een van de bestuursleden wordt beantwoordt. Deze website blijft in de lucht zolang de voorouderssprekuren nog niet allemaal zijn opgestart. Zoals het zich nu laat aanzien zal het corona virus nog lang niet onder controle zijn en een vaccin laat ook op zich wachten. Daardoor zullen de beperkende maatregelen niet op korte termijn worden versoepeld. Althans dat is onze inschatting.

Daarom zijn we in gesprek met De Nieuwe Bibliotheek in Almere-Stad om te kijken of we gebruik kunnen maken van spreekkamers, ingericht met 2 tafels met een spatscherm en een 2-de monitor. Hiervan verwachten we op korte termijn te kunnen bepalen of dit goed gaat werken met inachtneming van alle regels. Ook hebben we al een keer proef gedraaid met een vooroudersspreekuur in corona-stijl. Door de nieuwe strenge regels die eind september zijn ingegaan hebben wij moeten besluiten om hier voorlopig niet mee door te gaan.

We hebben inmiddels ook een proef gedraaid met een lezing in Batavialand in Lelystad. Op 19 sept j.l. was de lezing “De negen levens van Cornelis Goliath” door Ilja Mostert. Een klein aantal mensen had zich aangemeld en we hebben deze lezing gebruikt om uit te proberen of het mogelijk is om een lezing te organiseren met inachtneming van alle regels. We hebben van Batavialand 3 vergaderzalen tot onze beschikking gekregen, zodat we de 1,5 meter regel konden handhaven. Ook als gevolg van de nieuwe strengere regels willen we voorlopig hier niet mee doorgaan.

We leven in een onzekere tijd. We kunnen vandaag niet inschatten welke maatregelen ons volgende week boven het hoofd hangen. Daarom is het voor ons niet mogelijk om lange tijd vooruit te plannen. En bij alles wat wij organiseren zullen wij ons de vraag stellen: Is het veilig voor onze vrijwilligers, is het veilig voor onze leden en past het binnen de regels die door de overheid zijn opgelegd. Maar we willen wel in contact blijven met onze leden en proberen de vragen of andere problemen die zij tegenkomen samen op te lossen. Daarom zullen wij de komende tijd wat vaker via mail van ons laten horen. Wij zullen u ook op de hoogte houden van de ontwikkelingen m.b.t. de lezingen.

Blijf gezond. Laat je niet frustreren door dingen die niet meer kunnen. Probeer zoveel mogelijk te genieten van dingen die wel nog kunnen. Zoals stamboomonderzoek bijvoorbeeld. Neem gerust contact met ons op via onze website : **www.ngv-flevoland.nl**. Wij zullen ons best doen om u verder te helpen, maar we blijven wel voorzichtig en zullen iedere keer weer de afweging maken of het verantwoord en veilig kan.

Bestuur NGV Afdeling Flevoland.

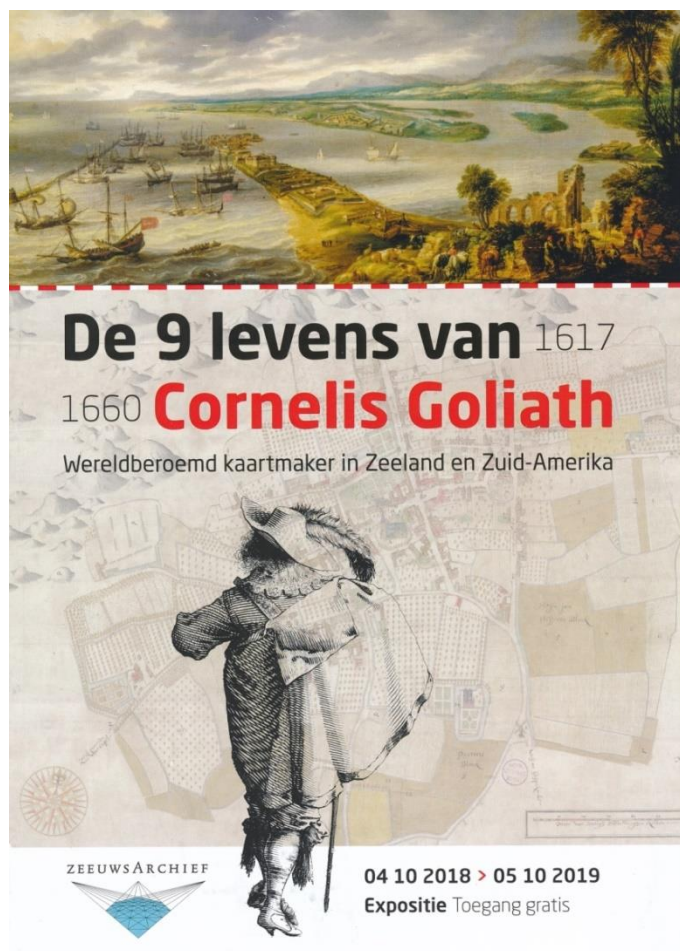
De negen levens van Cornelis Goliath

Op zaterdag 19 september 2020 gaf Ilja Mostert, van het Zeeuws Archief, in Batavialand te Lelystad voor 11 aanwezigen een lezing met als titel “*De negen levens van Cornelis Goliath*”.

In verband met de coronacrisis was de door Ilja Mostert te houden lezing al twee maal door het bestuur van de afdeling Flevoland geannuleerd. Deze lezing was de eerst lezing tijdens de coronacrisis, georganiseerd door de NGV afdeling Flevoland. De aanwezigen dienden zich van te voren aan te melden en tijdens de lezing werden strikte coronaregels gehanteerd. Ondanks het lage aantal aanmeldingen had het bestuur besloten de lezing toch door te laten gaan. Dit ook om te zien in hoeverre het mogelijk is om in de huidige tijd in Batavialand een lezing te houden. Geconcludeerd kan worden dat dat laatste prima mogelijk is in Batavialand.

De aanleiding voor deze lezing was de expositie *De 9 levens van Cornelis Goliath (1617-1660) – Wereldberoemd kaartmaker in Zeeland en Zuid-Amerika* die te zien was in het Zeeuws archief van 4 oktober 2018 tot en met 5 oktober 2019.

Ilja Mostert begon zijn lezing met het begrip serendipiteit. Dit is het verschijnsel dat men een belangrijke ontdekking doet, terwijl men naar iets anders op zoek was. Voor veel stamboomonderzoekers moet dit een bekend verschijnsel zijn. In het geval van Cornelis Bastiaensz. Goliath was dit zeker het geval. De spreker deed oorspronkelijk onderzoek naar de eigenaren van herberg het ‘Prinsenwapen’ in Oostkapelle en stuitte bij toeval op Cornelis Goliath, die een van de eigenaren van deze herberg is geweest.

Cornelis Goliath is met name beroemd geworden om zijn plattegrond van Middelburg. Deze plattegrond staat bekend als ‘*de kaart van Goliath*’. Tijdens de lezing verhaalde de spreker over het zeer boeiende leven van Cornelis Goliath. Zo sprak hij over de vader van Cornelis, Bastiaen Jacobsz., die betrokken was het beleg van Recife (1630). De periode die Cornelis, in dienst van de WIC als schrijver en cartograaf, doorbracht in Brazilië in de jaren 1634-1642, waarbij hij betrokken was bij de verovering van Paraiba (1634) en van Porto Calvo (1635). Vervolgens zijn gevangenschap (1635) door de Portugezen en terugkeer naar Brazilië (1637), het in kaart brengen van de Braziliaanse kust en de verovering van San Salvador. Als Cornelis Goliath in 1641 naar Lissabon vaart wordt het schip overvallen door Barbarijse zeerovers en belandt hij als ‘*christenslaaf*’ in Algiers. Daar maakt hij een plattegrond van Algiers die hij aan Johan Maurits van Nassau stuurt en geeft daarbij aan dat Algiers

<https://www.zeeuwsarchief.nl/zeeuwse-verhalen/zeeuwen-in-de-wereld/cornelis-goliath-1617-1660-wereldberoemd-kaartmaker-in-zeeland-en-zuid-amerika/>.

Algemene Leden Vergadering 2019

Vanwege de coronacrisis hebben we de jaarlijkse Algemene Leden Vergadering in maart verplaatst naar later dit jaar in de hoop dat alles dan weer “normaal” zou gaan. Zoals de situatie rondom corona op dit moment is, zijn wij van mening dat het niet mogelijk is om binnen de huidige regels de vergadering alsnog te laten plaats vinden. Het jaarverslag en het financiële verslag over 2019 hebben wij opgenomen in het februari nummer van 2020. In de bestuursvergadering van januari 2020 zijn deze stukken door het bestuur goedgekeurd. Wij hebben besloten om ook in dit nummer het jaarverslag van 2019 en het financiële verslag over 2019 nogmaals op te nemen. Waar tijdens een normale ALV de leden vragen kunnen stellen of een toelichting kunnen vragen aan het bestuur is dit nu wat ingewikkelder. Ook het verlenen van goedkeuring aan het gevoerde beleid en het financiële verslag moeten we nu anders organiseren. Wij, als bestuur, vinden het belangrijk om verantwoording af te leggen aan de leden en ook dat de leden in staat worden gesteld hun visie te geven op de verslaglegging door het bestuur.

Daarom doen wij een dringend beroep op de leden. Lees het jaarverslag en het financiële verslag goed door. Als u onduidelijkheden aantreft of onderdelen waarover u een toelichting wilt hebben, laat dit dan schriftelijk weten aan het bestuur. Ook als u geen op- of aanmerkingen heeft op het jaarverslag en het financiële verslag en u dus akkoord gaat, is het belangrijk om dit ook schriftelijk te melden aan het bestuur. U kunt uw vragen aan ons doorgeven via onze eigen website “www.ngv-flevoland.nl”. Ook uw goedkeuring kunt u melden via dit formulier. Vergeet niet hierbij uw lidnummer te vermelden.

Als u niet reageert voor 1 november dan gaan we ervan uit dat u akkoord gaat met het jaarverslag en het financiële verslag en wordt uw naam toegevoegd aan de lijst met ja-stemmers.

De controle door de kascommissie wordt wel uitgevoerd. Dit wordt gecoördineerd door de penningmeester en een verslag hiervan wordt opgenomen in deze Genealogica.

Wij zijn als afdelingsbestuur verplicht ieder jaar aan het hoofdbestuur van de NGV de volgende documenten te overhandigen:

1. na de vaststelling door de afdelingsledenvergadering het jaarverslag;
2. na de goedkeuring door de afdelingsledenvergadering het financiële jaarverslag en het verslag van de afdelingskascommissie;
3. na van de afdelingsledenvergadering verkregen akkoordverklaring de raming van baten en lasten voor het komende jaar.

Deze nieuwe manier van werken is het gevolg van beperkingen waarmee we allemaal te maken hebben door het corona virus. Wij hebben geen invloed op de maatregelen. Wij doen ons uiterste best om de vereniging zo goed mogelijk door deze crisis te loodsen. Daarom is het soms noodzakelijk om dingen anders te doen dan we altijd gewend waren. Wij rekenen hierbij op jullie medewerking.

Bestuur NGV Afdeling Flevoland.

Jaarverslag 2019 van de NGV afdeling Flevoland

Batavialand

Een belangrijke samenwerkingspartner van de NGV Flevoland is Batavialand in Lelystad. Op deze plek wordt de bibliotheek van de afdeling Flevoland bewaard en hier worden de bijeenkomsten van de afdeling gehouden.

Bibliotheek

De bibliotheek van de NGV Flevoland wordt beheerd door Batavialand. De bibliotheek is toegankelijk voor het publiek in het Studiecentrum, Oostvaardersdijk 01-13, in Lelystad. De bibliotheek werd in 2019 uitgebreid met kwartaalbladen van afdelingen van de NGV. Steeds meer periodieken van afdelingen verschijnen digitaal. Ook deze digitale uitgaven worden gearchiveerd en zijn voor raadpleging beschikbaar.

Lezingen

In 2019 werden de volgende lezingen gehouden:

- * 23 februari, mw. Welmoed Brons, documentair informatiespecialist Nederlands Instituut voor Militaire Historie, Militaire voorouders en genealogische bronnen;
- * 23 maart, dhr. Rob Dix, oud-voorzitter NGV, Onderzoek doen naar Duitse voorouders in Duitse (digitale) archieven;
- * 29 september, mw. Mienke te Hennepe, Museum Boerhaave, Geneeskunde in voorgaande eeuwen (1700-1900);
- * 26 oktober, mw. dr. Anita van Dissel, universitair hoofddocent RU Leiden, Van zeil naar stoom, reizen over zee.

De lezingen vonden plaats op zaterdagmiddagen. Eén lezing vond plaats op een zondagmiddag. Voor aanvang van de lezingen en in de pauzes wordt koffie en thee geschonken en is er gelegenheid om elkaar in informele sfeer te ontmoeten en genealogische informatie met elkaar uit te wisselen.

Voorouderspreekuren

Maandelijks worden voorouderspreekuren gehouden:

- * Almere Stad (1e zaterdag van de maand) 11.00 - 15.00 uur De Nieuwe Bibliotheek;
- * Lelystad (1e zaterdag van de maand) 11.00 - 15.00 uur FlevoMeer Bibliotheek; Vanaf 1 februari 2020 is het voorouderspreekuur in Lelystad in het Studiecentrum van Batavialand.
- * Kampen (1e zaterdag van de maand) 10.00 - 12.00 uur Stadskazerne;
- * Emmeloord (2e zaterdag van de maand) 10.00 - 12.00 uur Basisschool de Planthof;
- * Dronten (1e zaterdag van de oneven maand) 10.00 - 12.00 uur FlevoMeer Bibliotheek;
- * Swifterbant (1e zaterdag van de even maand) 10.00 - 12.00 uur FlevoMeer Bibliotheek.

De voorouderspreekuren worden verzorgd door:

- * Almere: Peter Bedeker, Antoinette Timmermans, Piet Peeters, Huub van Helvoort, Joop Campfens, Arie-Cees Kleijwegt en Geert Baas;
- * Emmeloord: Willem Braam;
- * Kampen: Neel Wijshake;
- * Lelystad: Jonny Serno, Maurice Kruijk, Fred van der Zwan (expert heraldiek, zit af en toe ook bij andere voorouderspreekuren);
- * Swifterbant en Dronten: Lidy Kutschruiter.

De bezoekers zijn beginners of komen met gerichte vragen, bijvoorbeeld omdat ze oud schrift niet kunnen lezen of vastgelopen zijn met hun onderzoek. De toegang tot alle spreekuren is gratis en aanmelden is niet nodig. De bestuursleden die de bezoekers helpen bij hun stamboomonderzoek zijn zelf ervaringsdeskundigen en geven onder andere informatie over genealogische computerprogramma's en websites.

Als extra activiteit stond de NGV Flevoland op 5 oktober op de Seniorenbeurs in Almere Stad (bij de Schoor).

Website

Op de website van de Flevolandse afdeling van de NGV

<https://ontdekjouwverhaal.nl/onze-afdelingen/flevoland/> wordt melding gemaakt van alle activiteiten; de bijeenkomsten, lezingen, voorouderspreekuren, bijzondere genealogische markten en de inhoud van lezingen.

Excursie

Op 6 april vond de excursie plaats naar Hoogeveen voor de Duitsland-dag 'Klim ook eens in jouw Duitse stamboom', georganiseerd door vier NGV afdelingen.

21 november ging de excursie naar Museum Boerhaave in Leiden.

Genealogica

Het afdelingsblad van de afdeling Flevoland van de NGV is in 2019 driemaal verschenen in digitale vorm in februari, mei en oktober. De verschenen digitale Genealogica's worden digitaal gearchiveerd via de website.

Digitaal werken

Het bestuur van de NGV Flevoland werkt zoveel mogelijk digitaal en is voortgegaan met het completeren van de ledenlijst met de mailadressen van leden. Dit is gedaan om er zeker van te zijn dat de leden de mails en aankondigingen van lezingen en andere activiteiten ontvangen.

Pr en marketing

Er is voor de hele NGV een nieuwe folder gemaakt om leden mee te werven. Elke afdeling heeft bovendien zijn eigen folder. Die van Flevoland is getooid met een foto van Ger Aalfs en werd gepresenteerd bij de jaarlijkse ledenvergadering.

Ledenbestand

In 2019 ging het ledental van 121 naar 114 leden.

Ledenvergadering

De jaarlijkse ledenvergadering vond plaats in Lelystad op 23 maart 2019. Het verslag van deze bijeenkomst is gepubliceerd in Genealogica nr. 2 (juni). Hoofdzaak was het verlenen van decharge aan de penningmeester over het in 2018 gevoerde beleid, de instemming met het Jaarverslag 2018 en de begroting 2020, en het verkiezen van de kascommissie.

Er waren geen bestuursleden aftredend. Piet Peeters is met instemming van alle leden toegetreden tot het bestuur.

De kascommissie bestond uit Arie-Cees Kleijwegt en Willy Knoop. Arie-Cees Kleijwegt trad tevens af en wordt opgevolgd door Rob de Groot. Adriaan van den Berg is reserve-lid van de kascommissie.

Bestuur

De bestuursvergaderingen in 2019 zijn gehouden ten huize van mw. Lidy Kutschruter in Swifterbant. Daarnaast is gebruik gemaakt van e-mail om met elkaar afdelingszaken te bespreken.

Elk bestuurslid heeft zijn/haar rol en levert een belangrijke bijdrage en het reilen en zeilen van de afdeling.

Tevens is in de ledenvergadering een nieuwe kascommissie gekozen voor volgend jaar: Rob de Groot en Willy Knoop, met als reserve Adriaan van den Berg.

Op 31 december 2019 waren lid van het bestuur	Aftredend
A. (Antoinette) Timmermans, voorzitter (lezingen en excursies)	2021
J.A. (Jonny) Serno, 1e afgevaardigde (redactie Genealogica)	2021
M. (Maurice) Kruijk, penningmeester (redactie Genealogica)	2021
W.H.J. (Willy) van der Most, secretaris (pr en ledenadministratie)	2022
L. (Lidy) Kutschruter, notulist (webmaster)	2022
P. (Peter) Bedeker, 2e afgevaardigde, webmaster	2022
P. Peeters, algemeen lid (redactie Genealogica)	2023

Willy van der Most,
Secretaris

Financieel jaarverslag 2019

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING

Ingeschreven in het register van de K.V.K. te Amsterdam
no. 40531257

Afdeling Flevoland

Concept jaarverslag 2019

Beginsaldi + Inkomsten

1	Saldo betaalrekening per 1 jan. 2019	€	1.279,32
2	Saldo kas per 1 jan. 2019	€	-
3	Ontvangen van penningmeester NGV	€	300,00
	Totaal beschikbare middelen	€	1.579,32

Uitgaven

	2019 Begroting	2019 Werkelijk	2019 Verschil	2018 Werkelijk	2020 Begroting
1 Zaalhuur	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2 Sprekers	€ 650,00	€ 274,80	€ -375,20	€ 312,99	€ 650,00
3a Afdelingsblad drukkosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
3b Afdelingsblad verzendkosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Afdelingsblad ontvangsten /					
3c diverse uitgaven	€ 200,00	€ -	€ -200,00	€ -	€ 200,00
4 Bestuurskosten	€ 250,00	€ -	€ -250,00	€ -	€ 250,00
5 Promotie-activiteiten	€ 100,00	€ -	€ -100,00	€ -	€ 100,00
6 Bibliotheek e.d.	€ 350,00	€ -	€ -350,00	€ -	€ 350,00
7a Diversen kosten betalingsverkeer	€ 75,00	€ 73,44	€ -1,56	€ 63,96	€ 75,00
7b Diversen overige kosten	€ 380,00	€ 374,75	€ -5,25	€ 224,60	€ 380,00
7c Diversen overige inkomsten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7d Diversen reservering	€ 300,00	€ 438,50	€ 138,50	€ 478,41	€ 300,00
Crediteuren (overlopende posten					
2018)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Debiteuren	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totalen	€ 2.305,00	€ 1.161,49	€ -1.143,51	€ 1.079,96	€ 2.305,00
Totaal uitgaven 2019 werkelijk				€ 1.161,49	

Eindsaldi

Saldo betaalrekening per 31 dec. 2019	€	417,83
Saldo kas per 31 dec. 2019	€	-
Aanwezig saldo kas/bank per 31 dec. 2018	€	417,83

Totaal van de beschikbare middelen per 31-12-2019

€ 417,83

Corona gedicht van Ronald M. Offerman

*De woorden komen langzamer
De zinnen vormen zich moeizaam uit
De afgesloten wereld
Ik bel mijn moeder, hoe gaat het?
Ik bel mijn zoon, hoe gaat het?
Ik vraag hoe het met jou gaat
Terwijl ik je koffie geef
Het gaat voor zover goed
Ik kijk uit het raam en zie de stille straat
Het nieuws is somber
Weer meer mensen ziek dood intensief care
Ik kreeg weer een paar keer te horen
Dat ik zulke droevige gedichten schrijf
Ik zou eens wat vrolijker moeten zijn
Waarom vraag ik me af,
De wereld is niet vrolijk
En daarbij niemand hoeft me te lezen*

Ronald M. Offerman
Amsterdam 24-3-2020

Uit de serie Liefde in tijden van ... IX

Bovenstaand gedicht van de dichter Ronald M. Offerman is het laatste gedicht dat hij schreef voor zijn serie gedichten over de coronapandemie in Amsterdam: [Liefde in tijden van](#). Hierna werd hij zelf getroffen door het coronavirus. Op 26 maart schrijft hij op zijn Facebookpagina dat hij zich niet lekker voelt. Na een wekenlang ziekbed overleed hij op 11 mei 2020 aan de gevolgen van COVID-19.

Bron: <https://www.facebook.com/ronaldrm.offerma>.

Talkshow voor genealogen

Primeur voor Nederland - Talkshow voor genealogen

Vanaf 10 september verzorgt de Academie voor Genealogie een maandelijks online talkshow voor iedereen die geïnteresseerd is in familiegeschiedenis. Onder de titel Boeren, burgers en buitenlui gaat John Boeren elke tweede donderdag van de maand met een vast panel en gasten in gesprek over de laatste ontwikkelingen op het gebied van stamboomonderzoek, genealogie en familiegeschiedenis.

“We willen vertegenwoordigers van verenigingen en bedrijven, maar nadrukkelijk ook wetenschappers, professionals én amateuronderzoekers een platform bieden om andere genealogen te informeren over nieuwe producten, websites, boeken en evenementen”, zegt John. “Ook zijn we op zoek naar mensen die tijdens stamboomonderzoek bijzondere bronnen hebben gebruikt of die een familieraadsel opgelost hebben. Onze insteek is dat alle bijdragen andere genealogen moeten helpen met hun eigen onderzoek. Het is een nieuwe vorm van educatie.”

Het idee voor de Nederlandse talkshow is gebaseerd op het format van Mondays with Myrt, die iedere maandag een internationale groep genealogen bij elkaar brengt. De voertaal van Boeren, burgers en buitenlui is Nederlands. De talkshow wil vooral de genealogen in het Nederlandse taalgebied bedienen. Daar horen ook de Vlaamse liefhebbers van familiekunde bij, of Nederlandstalige onderzoekers in het buitenland. Het is mogelijk dat zo nu en dan een buitenlandse gast aansluit die iets kan vertellen over wat er in de genealogische wereld buiten onze grenzen gebeurt. Die onderwerpen hebben dan wel een link met onderzoek waar luisteraars zich mogelijk mee bezig houden.

Deelname aan de talkshow is gratis, zowel voor sprekers als luisteraars. Wie een interessant onderwerp heeft en er in een van de afleveringen over wil praten, kan contact opnemen met bbb@academievoorgenealogie.nl.

Binnenkort volgt meer informatie over de vaste panelleden en over de wijze om deel te nemen als luisteraar op de website www.academievoorgenealogie.nl en op de Facebook pagina <https://www.facebook.com/academiegenea>.

Diederik Durven – Gouverneur- generaal van Oost-Indië (1729-1731)

Inleiding

In mijn vorige artikel over de familie Cruijck¹ kwam ook de aan de familie Cruijck gerelateerde familie Durven ter sprake. De Delftse familie Durven is een mooi voorbeeld van een familie waarvan vele leden op de maatschappelijke ladder omhoog klommen in de 17^e en de 18^e eeuw. De meest bekende telg van

¹Genealogica, jaargang 36, nr. 2, juni 2020 – Een korte geschiedenis van de familie Cruijck (Kruijk) in Delft in de 17^e eeuw.

de familie Durven was mr. Diederik Durven. Hij klom op tot gouverneur-generaal van Oost-Indië. Hij was de enige gouverneur-generaal van Oost-Indië die als zodanig werd ontslagen. In de weinige literatuur over Diederik Durven wordt hij stevast omschreven als wreed en corrupt. Na een inleiding over de familie Durven wordt nader ingegaan op Diederik Durven, zijn carrière, reputatie en ontslag. Aan het einde van dit artikel volgt een genealogie van de Delftse familie Durven.

De familie Durven

Diederik Durven werd op 13 september 1676 in Delft gedoopt als zoon van mr. Paulus Durven en Ida van den Mierop. Diederik was het oudste kind in een vrij groot gezin van vijftien kinderen waarvan er drie op jonge leeftijd overleden. Het gezin Durven woonde tot ca. 1692 aan de Koornmarkt in brouwerij “het Truweel” (nu Koornmarkt 64). Daarna vertrok het gezin naar het voorouderlijk huis van Diederiks grootouders aan het Oosteinde bij de Oostpoort.

Schets uit ca. 1829 met in het midden het huis aan het Oosteinde bij de Oostpoort te Delft waarin de familie Durven woonde.

Zowel de grootvader als de overgrootvader van Diederik waren plateelbakkers. De vader van Diederik, mr. Paulus Durven, studeerde rechten in Leiden en werd na zijn studie een bekende advocaat in Delft. In later jaren werd hij ook notaris. Mr. Paulus Durven was een vriend van de bekende Delftse wetenschapper Antoni van Leeuwenhoek. Via de echtgenote van Antoni van Leeuwenhoek, Cornelia Swalmius, waren ze ook aan elkaar verwant. Cornelia Swalmius was de tante van ene Johannes Swalmius. Deze Johannes Swalmius, getrouwd met Magdalena van den Mierop, was een zwager van Paulus Durven. In juni 1684 brachten Antoni van Leeuwenhoek en de broers Paulus en Gerard Durven een bezoek aan de vooraanstaande Nederlandse wetenschapper Christiaan Huygens. Christiaan Huygens had een nieuwe uitvinding gedaan waarmee het mogelijk was om de zon te observeren door een telescoop. De heren kwamen dit met eigen ogen aanschouwen. In twee brieven van Christiaan Huygens aan Antoni van Leeuwenhoek, gedateerd 19 juni 1684 en 26 juni 1684 wordt aan dit bezoek gerefereerd. Paulus en zijn broer Gerard hadden veel belangstelling in de observaties van Huygens. Uit deze correspondentie blijkt ook dat de broers Durven en Van Leeuwenhoek zich in Delft ook bezig hielden met het bestuderen van hemellichamen. De band tussen Paulus Durven en Antoni van Leeuwenhoek komt in meer zaken naar voren. Zo tekenden ze op 5 december 1693 gezamenlijk een huurovereenkomst voor de huur van de St. Agnieten Toren voor de duur van 12 jaren. In het testament

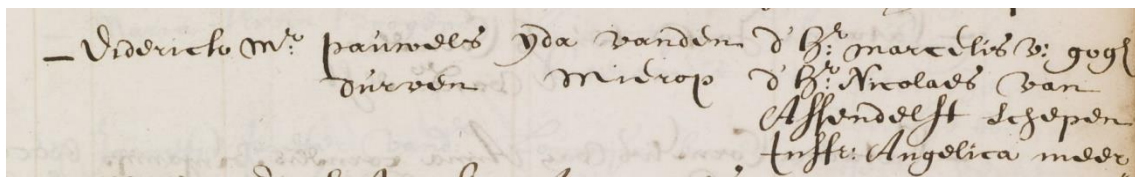
van Cornelia Swalmius, echtgenote van Antoni van Leeuwenhoek, van 21 november 1693 werden Antoni van Leeuwenhoek, mr. Paulus Durven en Johannes Fijck tot voogden benoemd.

Diederik Durven

Diederik Durven studeerde rechten in Leiden en vestigde zich na zijn promotie weer in zijn geboortestad Delft. In 1704 werd hij benoemd tot advocaat bij de Kamer Delft van de V.O.C.. Op 5 januari 1705 trouwde hij in Amsterdam met Jacoba van Breda. In dat zelfde jaar werd hij benoemd tot lid van de Raad van Justitie² in Batavia. Met vrouw en dochttertje, Ina Poulina, vertrok Diederik op 4 januari 1706 aan boord van het schip Grimmestein naar Batavia waar hij op 3 augustus van dat jaar aankwam. Diederiks broer Hendrik reisde mee als matroos. Ook zijn broers Gerrit en Samuel traden in dienst van de VOC. Deze drie broers zijn allemaal in Azië overleden.

Het dochttertje van Diederik was bij vertrek nog maar 11 maanden oud. Waarschijnlijk heeft zij de reis naar Batavia niet overleefd. Op 25 maart 1725 trad Diederik met Anna Catharina de Roo³ opnieuw in het huwelijk. Wanneer Jacoba van Breda is overleden is niet bekend, maar zij zal enige tijd hiervoor in Batavia zijn overleden. Of Diederik en Jacoba nog kinderen hebben gekregen in Indië is ook niet bekend. Mocht dat zo zijn, dan zijn ze in elk geval jong overleden. Anna Catharina de Roo was weduwe van Jan Christoffel Torant. Door zijn huwelijk met Anna Catharina de Roo was Diederik Durven, via haar eerste echtgenoot, verbonden met Christoffel van Swol, gouverneur-generaal van Indië (1713-1718). Uit het huwelijk met Anna Catharina de Roo is een dochter bekend, Ina Anna Durven, gedoopt 9 december 1725.

Doop van Diederik Durven, Delft 13 september 1676

In Batavia bleef Diederik jarenlang werkzaam voor de Raad van Justitie, de laatste jaren als voorzitter. Na zijn benoeming in 1720 tot Raad-extraordinair van Indië⁴, was hij onder andere verantwoordelijk

² De Raad van Justitie te Batavia werd in 1620 opgericht. De Raad hield zich bezig met alle zaken, zowel civiel als crimineel, waarbij VOC-dienaren betrokken waren. De Raad fungeerde ook als hoofdrechtsbank voor het octrooigebied (het gebied waar alleen de VOC handel mocht drijven namens de Staten-Generaal) en was dus daarmee ook de instantie voor appel op sententies van lagere rechtbanken, zoals de schepensbank, landraden, arbitragezaken en van de raden van justitie in de diverse vestigingen in het octrooigebied.

³ Voor haar ouders, Willem Matthijsz. de Roo en Anna Carelsdr. Van Savelsteyn, zie Gens Nostra 2017, de kwartieren van mr. Gaspar Joansz de Roo door Hans Nagtegaal.

⁴ In de tijd van de VOC berustte de hoogste besturende en wetgevende macht in Nederlands Oost-Indië bij de Raad van Indië. Dit college, onder het voorzitterschap van de [gouverneur-generaal](#), werd ook wel de Hoge Regering genoemd. De leden van dit college werden ook raad van Indië genoemd. Er waren twee soorten raden, gewone en buitengewone. De gewone raden hadden een besluitvormende stem. De op een na hoogste functie werd ingenomen door de directeur-generaal. Hij was verantwoordelijk voor handel en scheepvaart en tevens plaatsvervanger van de gouverneur-generaal. Andere leden waren onder andere de visitateur-generaal, verantwoordelijk voor de boekhouding en de president van het Hof van Justitie. De verantwoordelijkheid voor de vloot en voor militaire zaken lag bij twee andere leden. Vanaf 1619 maakten ook de gouverneurs van Ternate, Ambon, Banda en de Coromandel deel uit

voor het toezicht op de goud- en zilvermijnen in de provincie Parang. In 1723 werd Durven aangesteld als president van het College van Heemraden van de Bataviase Ommelanden. Na het overlijden van gouverneur-generaal Mattheus de Haan werd Diederik Durven op 1 juni 1729 door de Raad van Indië benoemd tot nieuwe gouverneur-generaal.

Het gouverneur-generaalschap van Diederik Durven heeft niet lang geduurd. Op 28 mei 1732 ontving hij zijn ontslagbrief van de Heren XVII uit de Republiek. In deze brief, gedateerd 9 oktober 1731, staat dat hij met onmiddellijke ingang was ontslagen, "buiten dienst en gagie". Als reden voor het ontslag wordt opgegeven: *"Om het groot verval [te keren], dat wy [=Heeren XVII] tot ons smertelyk leetwesen vernemen alomme in Indiën, en wel in 't bysonder aan de Hooft-Comptoiren tot Batavia en op Ceylon, te weten in en omtrent soo politique als mercantile Zaken, en selfs in 't stuck van de Justitie, de slegte gesteltheit van 's Compagnies Navale Maght, en publique werken, door gebrek van nodige reparatien, de veelvuldige excessen, die omtrent het een en ander werden begaen, of getolereert door luyden van hoogen en lagen stand, waaruyt by verderen voortgang niet anders dan den totalen ondergang van des Compagnies gantschen omslagh in Indiën te wagten is"*. Dit verval, dat zich zelfs uitstreckte tot het terrein van de godsdienst, zou aldus het voortbestaan van de V.O.C. bedreigen. Wat opvalt is dat een duidelijke en concrete reden voor zijn snelle ontslag in deze brief ontbreekt. Naast de gouverneur-generaal werden ook directeur-generaal Cornelis Hasselaar, de Raden van Indië Hendrik van Baarle en Wouter Hendriks en een aantal hoge en lage V.O.C.-ambtenaren ontslagen. Samen met een aantal particulieren, waaronder enkele vrouwen, kregen zij allen het bevel zich zo spoedig mogelijk, op eigen kosten, naar de Republiek terug te keren.

De schrik zat er goed in bij de dienaren van de V.O.C. in Indië. Een dergelijke maartregel was nog niet eerder genomen.

Wat was er gebeurd?

Diederik Durven had blijkbaar een aantal vijanden gemaakt. Zo viel er wel wat aan te merken op de wijze waarop zijn verkiezing tot gouverneur-generaal door de Raad van Indië had plaatsgevonden. Deze verkiezing was niet geheel volgens de normale procedure verlopen. Aan de verkiezing van Durven op 1 juni 1729 hadden twee buitengewone leden van de Raad van Indië deelgenomen, die normaal gesproken bij een dergelijke verkiezing geen stemrecht hadden. Het ging om de president van de Raad van Justitie mr. Hendrik van Baarle, die normaal gesproken alleen een stem had in justitiële zaken en sergeant majoor Harman van Baijen, die gewoonlijk geen toegang tot de politieke Raad had, behalve wanneer het militaire zaken betrof. De toevoeging van deze twee leden was gebeurd met algehele goedkeuring van de leden van de Raad van Indië. Het was ook niet de eerste keer dat iets dergelijks plaatsvond. Ook bij de verkiezing van de gouverneurs-generaal Van Swoll (1713) en Zwaardcroon (1718) was een buitengewoon lid toegevoegd. Zijn verkiezing had Durven mede te danken aan deze twee toegevoegde leden. Dit zette kwaad bloed bij leden van de Raad die bij deze verkiezing op een andere kandidaat hadden gestemd en bedrogen uitkwamen in hun verwachting voordelen te behalen met de verkiezing van hun kandidaat. De andere kandidaten, Anthony Buijsman (directeur-generaal), Cornelis Hasselaar en Wijbrand Blom (beiden gewoon raad), werden door deze verkiezing door Diederik Durven in rang ingehaald. Dit maakte hen tot bittere vijanden van Durven.

van het college. De buitengewone raden ("extra-ordinaris") hadden alleen een raadgevende stem en waren meestal in opleiding. Het aantal "extra-ordinaris" raden was onbepaald. De VOC-ambtenaren begonnen als *extra-ordinair raad* om zich in te werken. Dit leidde niet altijd tot een benoeming tot *ordinair raad* of *gewoon raad*.

voor de verkoping geuen konnen werden : De Catalogus is te bekomen tot naerem by Maac zittende , Drukckerij in de Rijnstraat.
 Den 25 April sal men tot Delft op St. Lucas Gildekamer verkopen de voortreffelijke Bibliotheek van de Heer en Mr. Paulus Durven : En
 den 26 dito 's Namiddags aen 't Huys van d' Overledene de Rariteyten, daer onder veel Oostindische Hoorntjes; als mede seer eniense Indische
 Insecten, daer onder den Olaer Quassie, noyt voor desen bekent , de Crocodill Leguizen, de Slangen met een en twee Hoofden, &c. &c.
 Tot Haerlem by Wybrant van Suuren op 't Spaerne by de Waeg in d' Amsterdamsche Blaufelmakery van de 2 Haukeis maekt en verkoopt

Na het overlijden van mr. Paulus Durven werden zijn bibliotheek en een deel van zijn inboedel openbaar verkocht. Uit dit bericht blijkt dat zijn zoons vele artikelen uit de Oost mee naar huis brachten. Oprechte Haerlemsche Courant 23 april 1712.

Ook in de Republiek maakte Durven zich niet bepaald geliefd. Dit gold met name voor de in VOC-kringen invloedrijke Dirk Haak, burgemeester van Enkhuizen en bewindhebber voor de Kamer Enkhuizen van de V.O.C.. Zo schreef gouverneur-generaal Durven op 15 oktober 1730 in een brief aan Dirk Haak over de neefjes van Dirk Haak, Joan en Hendrik Haak, die in dienst waren bij de V.O.C.. Met een totaal gebrek aan medeleven schreef Durven aan Dirk Haak onder andere dat Joan Haak was overleden als gevolg van “debauches in de sterke drank”. Dat drankmisbruik was ook de reden dat hij (Durven) Joan Haak uit de dienst ontslagen had: hij was niet te handhaven. Daarnaast schreef Durven dat in Batavia het gerucht ging dat hij (Durven) de oorzaak zou zijn van Joans dood. De dood zou zijn “gesproten uijt een soort chagrijn dat men dan onder faveur van een glaasje heeft zoeken te versetten”. Om zich vrij te pleiten verwees Durven naar de verklaring die Dominee Hogerwaard, die onderweg was naar het de Republiek, daarover zou kunnen afleggen. Dit laatste pakte echter heel anders uit.

Dominee Wilhelmus Hogerwaard (1694-1754), predikant te Batavia 1719-1730, had in zijn afscheidsrede van 9 september 1730 nog de loftrumpet over gouverneur-generaal Durven afgestoken. Eenmaal terug in het vaderland in 1731 sprak hij een heel andere toon. Tegenover “enige Heeren bewinthebberen en 1 beeedigd Hoofdparticipant” (waaronder wellicht de eerder vermelde Dirk Haak), Willem ter Smitte, commandeur van de retour-vloot en Pieter Reijnierse Toorn, Raad van Justitie, legde hij een verklaring af over gouverneur-generaal Durven, directeur generaal Hasselaar, raad van Indië Van Baerle en enkele andere personen.

In zijn verklaring trok hij eerst de zedelijke geschiktheid van de gouverneur-generaal in twijfel. Zo verklaarde hij onder andere:

“1^e Den Gouverneur-Generaal Durven van een seer ongebonde en onbetamelijk Leevensgedrag te weesen,

geen gemeen persoon passende, veel minder convenieerende met sodanige aansienlijke qualiteijt daer beneevens dat geen bedieningen 't zij groot off wel klijne, soo op Batavia als de resp[ectieve] comptoire van Indien als voor geld waren te bekomen soo dat alles onder contributie was gestelt”.

Na dit eerst punt volgde een beschuldiging van corruptie: Durven zou bezittingen van de Compagnie tegen belachelijk lage prijzen aan “vriendjes” hebben verkwaanseld.

“2^e dat de Bataviase ommelanden waar uijt het collegie van Heemraden dusverre haar inkomsten hadden genoten in Raden van Indien waren verdeeld en bij den Gouv[erneur] Generaal en eenige leeden uijt deselve voor een geringe Taxatie nauwelijx overeenkomende met de jaarlijkse revenuen in eigendom

Dominee Wilhelmus Hoogerwaard (1694-1754)

aan en overgenomen als namentlijk bij den Gouv[verneur] Gen[eraal], de Raden ordinarijs Blom en van der Schuur en de Raden Extra-ord[inarijs] van Baerle en Wouter Hendriksz; [...]”.

Na deze twee punten vervolgde dominee Hogerwaard met een schets van het leven van de gouverneur generaal in Batavia:

“Dat de Gouverneur-Generaal met seer slegte en geabandonneerde menschen dagelijx in zijn huys converseert en door deselve alle sijne onordentelijkheeden doet uijtvoeren, waarvan de voornaamste zijn Adriana Henriette van Marken, wiens man Pieter van Heemskerk in den Jare 1725 na herwaarts is gesonden en gebannen geweest uijt Indien [...]”.

“Dat in de conversatie van den Gouv[erneu]r Gener[aa]l dagelijks quam een Indianse Jonge genaamt Jonker Sloom, sijnde een swart hoerekind van een seer slegt gedrag, seeker vrouwspersoon genaamt Juffr. Smuijsse, seer overgegeven aan den sterken drank daar de Gouverneur-Generaal selfs somtijds wel een soopje mede dronk, Een weduwe Leydecker Reaal van haar selve, die haar seer had verlopen in den sterken drank en dan nog seeker vrouwspersoon Juffr. Pette, alias Mafje, in welke conversatie alderhande schandaleuse Taal en andere onordentelijkheeden wierden gepleegt, die niet betamen alhier te worden geparticulariseert”.

Naast Durven werd onder andere ook over Wouter Hendriksz. een verklaring afgelegd:

“Dat den Grootste favoriet van den Gouvern[eu]r Generaal was den Raad Extra ord[inarijs] Wouter Hendriksz een man van grote bequaamheijt maar daar beneevens een seer goddeloos mensch sig niet ontsiende om te spotten met den Godsdienst en veele Lasteringen teegens de selve te uijtten”.

De verklaringen van dominee Hogerwaard werden bevestigd door commandeur Willem ter Smitte.

Ook al waren deze verklaringen eenzijdig, voor de Heren XVII volstonden ze om gouverneur-generaal Durven met onmiddellijke ingang en op de meest oneervolle wijze uit zijn functie te zetten. Een kans op wederhoor kreeg de gouverneur-generaal niet. De brief die Durven aan Dirk Haak had geschreven zal bij de bewindhebbers niet in zijn voordeel hebben gepleit. Daarnaast speelde wellicht op de achtergrond mee men in het vaderland enige twijfel had over de zuiverheid van procedure bij de verkiezing van Durven tot gouverneur-generaal.

Diederik Durven arriveerde op 7 juli 1733 in Holland en vestigde zich in Delft. Van Willem Hooft kocht hij een groot huis aan de Oude Delft (nu: Oude Delft 95) voor het toen enorme bedrag van 43.000 gulden. Inmiddels was zijn gezondheid achteruit gegaan. In zijn brieven klaagde hij regelmatig over zijn *“debile lichaamsgestalte”*.

Eenmaal terug in Delft probeerde Durven er achter te komen wie of wat verantwoordelijk was voor zijn afgang. Durven wilde er ook achter komen waarvan hij precies werd beschuldigd. Omdat er geen proces tegen Durven is gevoerd ontbreekt een concreet beschreven beschuldiging. Hij begon een proces tegen de V.O.C. en eiste eerherstel en een (enorme) schadeloosstelling. Hij claimde in totaal een bedrag van ruim 447.500 gulden, bestaande onder andere uit misgelopen loon, gemaakte onkosten, verlies van onroerend goed en verlies geleden op de verkoop van huisraad, sieraden etc. (hij mocht maar zes kisten gevuld met bagage en meubels meenemen uit Batavia) als gevolg van zijn gedwongen vertrek.

Toen hij geen antwoord kreeg van de Heren XVII wende hij zich diverse malen tot de Staten-Generaal, die te kennen gaven dat deze zaak hun niet aanging. De zaak sleepte zich nog altijd voort toen Diederik Durven op 22 februari 1740 stierf. Met zijn overlijden kwam ook een einde aan deze langslappende rechtszaak.

in gesprek geweest. Gisteren morgen is te Delft overleden de Heeren Mr. Diderik **Durven**, gewezen Gouverneur Generaal van Nederlands India, zynde aangesteld den 1 Juny 1729 en voorgesteld den 3 December 1730, en uyt den Dienst ontslagen den 28 Mey 1732, alhier te Lande van daar gerepatrieert den 25 October 1732. Eergisteren is een Expresse uyt het Noorden na Engeland gepasseert. Zo dra Passagiers mogten komen, is een

Oprechte Haerlemsche Courant 23 februari 1740

Een jaar later, in 1741, overleed Diederiks weduwe Ann Catharina de Roo. Naar aanleiding van haar overlijden is er een boedelinventaris opgesteld. Uit deze boedelinventaris blijkt dat Diederik een enorm vermogen had nagelaten. De inventaris van zijn inboedel geeft een aardige inkijk in de oosterse pracht en praal die slechts was voorbehouden aan een enkele hoge V.O.C.-functionaris die een tijd in Indië had doorgebracht. Wat hierin opvalt is de lange lijst met juwelen. Van zijn salaris heeft Diederik Durven de in deze inventaris vermelde juwelen, goud en zilver nooit kunnen kopen. Hij bezat maar liefst 1425 diamanten, zowel losse stenen als in sieraden verwerkte stenen. Daaronder waren twee briljanten van 12 en 29 karaat en een diamant van 24 karaat, verwerkt in een horloge. De voormalige gouverneur-generaal liet een bijna vorstelijke verzameling aan Aziatische voorwerpen na.

Slotwoord en conclusie

Omstreeks 1730 overheerste in Nederland de opvatting dat de morele waarden waaraan de opgang van de Republiek te danken was onmiskenbaar in verval waren geraakt door weelde en buitenlandse invloeden. In de jaren 1726, 1728 en 1731 werd de Republiek getroffen door een aantal rampzalige overstromingen. In de winter van 1731 stortte langs een groot deel van de Noord-Hollandse kust de zijdijken in. Uit nader onderzoek bleek dat de zeedijken ernstig waren verzwakt als gevolg van paalworm. In de preken van de predikanten stonden de twee verschijnselen in nauw causaal verband met elkaar, want de vloed was gezonden (zoals de vloed naar Noach en het vuur naar Sodom) als straf voor de vloed van de zonde die over het land was gekomen. De Republiek werd in die jaren overspoeld met een vloedgolf aan moraliserende literatuur en apocalyptische voorspellingen. In 1730 leidde dit onder andere tot een heksenjacht op homoseksuelen die duurde tot circa 1740.

Dat de beschuldigingen geuit door dominee Hoogerwaard - Batavia als het koloniale Sodom - een gewillig oor vonden bij de bewindhebbers van de V.O.C. moet gezien worden in de crisissfeer van die jaren.

Dat de zaken van de Compagnie achteruit gingen staat vast en dat er op Diederiks handel en wandel het nodige viel aan te merken lijkt wel zeker. In de weinige literatuur over Diederik Durven wordt vermeld dat hij de Chinese bevolkingsgroep in Batavia met ondragelijke lasten bezwaarde, echte en vermeende misdadigers tot wrede doodstraffen veroordeelde en dat hij gunsten verleende aan 'onwaardigen'. Met die ondragelijke lasten wordt gedoeld op het feit dat gouverneur-generaal Diederik Durven kort na zijn aantreden bepaalde dat Chinese inwoners die geen permissiebiljet (verblijfsvergunning) konden tonen, deze binnen zes maanden met een verzoekschrift moesten aanvragen tegen betaling van 2 rijksdaalders.

Het pand Oude Delft 95 dat Diederik Durven kocht na zijn aankomst in de Republiek en waarin hij tot zijn dood woonde. Na zijn overlijden bleef zijn dochter Ida Anna, in 1748 gehuwd met Nicolaas Kraaijenvanger in dit huis wonen. Zij overleed in 1766. Nicolaas Kraaijenvanger was de laatste particuliere bewoner van het pand tot zijn dood in 1796. Na het overlijden van Nicolaas Kraaijenvanger werd het door de Bataafse Republiek gebruikt als zetel van het Departement van de Delf (1799) en daarna fungeerde het vervolgens als weeshuis, militaire academie (1814-1828), hoofdgebouw van de Koninklijke Akademie en haar opvolgers de Polytechnische School te Delft en de Technische Hogeschool Delft (1842-1952). In 1960 werd het pand in gebruik genomen door het IHE (International Institute for Infrastructural, Hydraulic and Environmental Engineering). Tegenwoordig fungeert het pand als representatief centrum van Unesco-IHE, het internationaal Institute for Water Education.

Toen de Heren XVII Diederik Durven ontsloegen was hij nog maar nauwelijks twee jaar gouverneur-generaal. Alleen de post had al acht maanden nodig om Amsterdam te bereiken. Er kon in de Republiek nog maar weinig van zijn beleid bekend zijn. De bewindhebbers konden hem moeilijk het algemene verval in godsdienst en justitie verwijten. Waarom stuurden de Heren XVII hem zo snel de laan uit? De klachten, waarschuwingen en woede over misstanden waren immers niet nieuw. Al vanaf het ontstaan van de V.O.C. worstelden haar bestuurders met privéhandel, geknoei in de administratie en verrijking ten koste van de compagniekas. Al voor Diederiks aantreden als gouverneur-generaal werden verregaande *“ongebondenheid, corruptiën, ontugtigheid en allerhande Goddeloosheden”* in het Indisch bestuur gehekeld. Deze opvatting klopt met het (ongedateerde) verzoek van de gelijktijdig met Durven ontslagen Wouter Hendriks. In dit verzoek wordt de aanklacht van de Heren XVII, zoals verwoord in hun brief van 9 oktober 1731, punt voor punt ontleed en toegelicht. Hendriks toont aan dat dezelfde verzuimen en nalatigheden precies zo bestonden onder vorige regeringen en de oorzaak van de val van de gouverneur-generaal voornamelijk was gelegen in het feit dat hij en de zijnen niet over voldoende invloedrijke bescherming in het vaderland beschikten. Ook schrijft Hendriks dat de keuze van Durven tot gouverneur-generaal in 1729 niet naar de zin van de bewindhebbers was en dat zij Hendriks hiervoor verantwoordelijk hielden.

De Heren XVII zochten een zondebok voor het afnemen van hun greep op het bestuur en de corruptie in Batavia. Het heeft er alle schijn van dat Durven vooral ook voor de daden van anderen heeft moeten boeten. Daarmee is niet gezegd dat Durven persoonlijk geen blaam trof. Alleen al het enorme vermogen dat hij naliet wijst in die richting. Of hij meer schuldig of nalatig was dan zijn voorgangers is echter de vraag. Een proces heeft de compagnie niet tegen hem gevoerd, waardoor niet vaststaat waarvan hij precies werd beschuldigd.

Fragment genealogie Durven

I **Pieter Maartensz. Durven**, kuiper, begraven Delft 7 september 1602, trouwt (ondertrouw Delft 2 oktober 1593) **Trijntje Jansdr.**, geboren rond 1652 in Leiden, plateelbakster, overleden Delft 8 november 1632.

Uit dit huwelijk:

1. **Gerrit Pieterz.**, volgt II.
2. **Abraham Pietersz. Durven**, geboren Delft rond 1599, plateelbakker, begraven Delft 20 september 1639, relatie met **Catharina Jansdr.**, dochter van **Jan Reijersz.**, opperbrouwer in "De Griekse A".

Uit deze relatie:

1. **Pieter Abrahamsz. Durven**, geboren Delft augustus 1637⁵, chirurgijn.

Trijntje Jansdr., trouwt 1e (ondertrouw Delft 18 oktober 1587), **Gerrit Pietersz. Iepma**, geboren rond 1560, afkomstig uit Dokkum, kuiper, overleden voor 2 oktober 1593.

Uit dit huwelijk:

1. **Judith Gerritsdr. Iepma**, zij trouwt met **Lambrecht Ghijsbrechtsz. Cruijck**.

Uit dit huwelijk 10 kinderen.

2. **Jan Gerritsz. Iepma**, geboren rond 1589, meester plateelbakker (1616), kleinwerkmaker (1618), in dienst bij plateelbakkerij "De Porceleyne Schotel", porselein verkoper, overleden Delft voor 28 november 1639, trouwt (ondertrouw Delft 11 februari 1618), **Susanna Willemsdr. Dicsom**, overleden Leiden voor 6 maart 1663.

Uit dit huwelijk 2 kinderen.

Trijntje Jansdr. trouwt 3^e Delft 9 mei 1621, **Cornelis Jansz. van Hout(en)**, lijndraaier, begraven Delft 28 september 1639.

II **Gerrit Pieterz. Durven**, geboren Delft rond 1595, plateelbakker, mede-eigenaar van plateelbakkerij "De Porceleyne Schotel", begraven Delft 19 september 1624, trouwt (ondertrouw Delft 5 mei 1618, kerkelijk huwelijk Delft 20 mei 1618), **Elisabeth Cornelisdr. Suijcker**, begraven Delft 22 januari 1661, dochter van **Cornelis Jansz. Suijcker** en **Pleuntje Claesdr.**

Uit dit huwelijk:

1. **Pieter Gerritsz. Durven**, volgt III.
2. **Abraham Gerritsz. Durven**, geboren Delft rond 1624 (op 21 maart 1640 16 jaar oud), begraven Delft 22 februari 1661, trouwt Delft 28 september 1650 **Aletta Thierens**, geboren Delft rond 1628, begraven Delft 3 november 1653, dochter van Jacob Jansz. Thierens en Margareta Elisabeth Raes.

⁵ Zie Genealogica, jaargang 36, nr. 2, juni 2020 – Een korte geschiedenis van de familie Cruijck (Kruijk) in Delft in de 17^e eeuw.

Uit dit huwelijk:

1. **Sara Abrahamsdr. Durven**, trouwt Delft 31 december 1679 **Tobias Jansz. van Barth**.
2. **Gerrit Abrahamsz. Durven**, gedoopt Delft 25 februari 1652.

Elisabeth Cornelisdr. Suijcker trouwt 2^e Delft 29 november 1626 met **Hendrik Marcelisz. van Gogh**, afkomstig uit Kleef, vestigde zich eerst in Haarlem, als poorter ingeschreven in Delft op 5 augustus 1631, plateelbakker, door zijn huwelijk mede eigenaar van plateelbakkerij "De Porceleyne Schotel, richtte in 1647 plateelbakkerij "Het Gecroonde Porceleyn" op, begraven Delft 15 april 1650.

Uit dit 2^e huwelijk:

1. **Marcelis van Gogh**, geboren Delft 23 februari 1628, kapitein Burgerije (1666 en 1673), begraven Delft 21 april 1707, trouwt Delft 3 februari 1655 **Barbara van Sijsbergen**, regentes van het Weeshuis der Gereformeerden binnen Delft (1668-1705), begraven Delft 19 juni 1705, dochter van **Sixtus van Sijsbergen**, koopman en **Marij Plucque**.

Uit dit huwelijk vijf kinderen.

III Pieter Gerritsz. Durven, geboren Delft rond 1622 (op 21 maart 1640 18 jaar oud), plateelbakker ("De Porceleyne Schotel"), eigenaar van een verfmolen, ouderling en diaken van de Doopsgezinde Gemeente van Delft (vermeld in de periode 1674-1680), begraven Delft 24 oktober 1680, trouwt Delft 7 september 1642 **Maria Hendricks van der Burch**, begraven Delft 17 april 1709, dochter van **Hendrick Boikelsz. van der Burch** en **N.N.**

Uit dit huwelijk:

1. **Gerard Durven**, geboren rond 1645, mr. chirurgijn te Delft, ingeschreven als student medicijnen te Leiden in 1665, 20 jaar oud, promoveerde in 1666 te Utrecht tot doctor in de geneeskunde, begraven Delft 24 oktober 1708.
2. **Paulus Durven**, volgt IV.
3. Kind, begraven Delft 21 augustus 1647.
4. Kind, begraven Delft 28 december 1648.
5. Kind, begraven Delft 27 januari 1650.
6. Kind, begraven Delft 27 december 1650.
7. Kind, begraven Delft 6 december 1651.
8. Kind, begraven Delft 28 augustus 1653.
9. Kind, begraven Delft 10 november 1657.
10. Kind, begraven Delft 15 maart 1659.
11. Kind, begraven Delft 20 juni 1661.
12. Kind, begraven Delft 15 januari 1663.
13. Kind, begraven Delft 3 november 1664.
14. Kind, begraven Delft 19 augustus 1666.

Gerard Durven, afgebeeld op het anatomieschilderij van Cornelis de Man, geschilderd in 1681. Hierop staan de medici en chirurgijns van Delft rond de stadsanatomie Cornelis 's-Gravesande.

IV Mr. Paulus (Paul / Pauwels) Durven, geboren Delft rond 1646, advocaat, notaris en brouwer, begraven Delft 10 april, 1711, trouwt Delft (gerecht) 2 december 1675 (kerkelijk huwelijk 2 december 1675 te Pijnacker) **Ida van den Mierop**, gedoopt Delft 6 mei 1656, begraven Delft 9 augustus 1720, dochter van **Dirck Heijndricksz. van den Mierop** en **Maria Paulus Traudenius**.

Uit dit huwelijk:

1. **Diederik Durven**, volgt V.
2. **Maria Durven**, gedoopt 12 december 1677, trouwt 1e Delft 29 januari 1709, **Maximiliaan de Rave**, gedoopt Delft 12 september 1666, weduwnaar, regent aan het hofje van Pauw te Delft 1712, lid van de ridderlijke broederschap genaamd "De Confrérie van de Handbusch binnen Delft" 1719, eigenaar van de Lustplaats Wilthof ca. 1719, brouwer, zoon van **Joris de Rave** en **Aaltje Willems Priem**. Maria Durven trouwt 2e (ondertrouw Delft 16 mei 1744), **Johannes Theodorus van Medelen**, weduwnaar van **Esther Klinckhamer**, Predikant te 's-Gravenhage, Voorburg en Ter Heide, wonend Ter Heijde, overleden 1761.
3. **Anna Elisabeth Durven**, gedoopt Delft 30 januari 1679, jong overleden.
4. **Pieter Durven**, gedoopt Delft 18-08-1680, Ontvanger van de Gemeene Lands middelen en het recht van de collaterale successie te Sluis (Zeeuws-Vlaanderen), overleden Sluis enkele dagen voor 15 september 1731, trouwt 1^e Sluis **Cornelia Catharina Hoogerwerf**, geboren te Sluis. Pieter Durven trouwt 2^e te Delft 21 augustus 1714, **Maria Elisabeth Fijck**, gedoopt Delft 14 oktober 1693, dochter van **Johannes Fijck** en **Elisabeth Dircksdr. van den Mierop**.
5. **Gerardus (Gerrit) Durven**, gedoopt Delft 18 december 1681, bosschietser, derde waak (derde stuurman) in dienst van de VOC, overleden Azië 24 oktober 1703.
6. **Jeremias Durven**, gedoopt Delft 22 december 1683, jong overleden.
7. **Magdalena Durven**, gedoopt Delft 13 maart 1685, trouwt Delft 3 december 1714, **Justus Baarsenburch**, secretaris van Nootdorp.
8. **Samuel Durven**, gedoopt Delft 29 januari 1687, in dienst van de VOC, matroos, onderkoopman, overleden Batavia 10 januari 1708.
9. **Hendrik Durven**, gedoopt Delft 25 augustus 1688, in dienst van de VOC, matroos (1706), onderkoopman (1710), VOC opperhoofd te Deshima, Japan (1721-1723), overleden 28 juli 1724 (verdronken toen het VOC schip Appollonia tijdens de reis van Batavia naar Deshima tijdens een hevige storm dicht bij de kust van China met man en muis verging).
10. **Anna Durven**, gedoopt Delft 6 december 1689, waarschijnlijk begraven Delft 3 januari 1698.
11. **Elisabeth Durven**, gedoopt Delft 10 april 1691, trouwt Delft 22 april 1714 **mr. Adriaen Fijck**, gedoopt Delft 6 juni 1691, brouwer (Brouwerij "De Windhond", Schiedam) en advocaat te Schiedam, zoon van **Johannes Fijck** en **Elisabeth Dircksdr. van den Mierop**.
12. **Geertruit Durven**, gedoopt Delft 31 oktober 1692, koopvrouw, begraven Delft 21 november 1768, trouwt 1e (ondertrouw Delft 11 februari 1719, huwelijks voorwaarden 26 februari 1719, kerkelijk huwelijk 28 februari 1719), **Willem van der Elst**, gedoopt Delft 27 april 1681, lid van de ridderlijke broederschap genaamd "De Confrérie van de Handbusch binnen Delft" 1712, zeepzieder (eigenaar van zeepziederij De Seepton) te Delft 1722, wonend bij de Haagpoort te Delft 1722, begraven Delft 22 juni 1722, zoon van **IJsbrant van der Elst** en **Alijda Vlaardingerwout**. Geertruit trouwt 2e Delft 24 oktober 1724, **mr. Cornelis van der Kest**, gedoopt Delft 30 maart 1689, advocaat en procureur, schout en secretaris van de heerlijkheden Hodenpijl, St. Maartensrecht en Schipluiden, overleden voor 21 november

1768, zoon van **Nicolaas van der Kest** en **Elisabeth de Vlugt**.

Uit het eerst huwelijk drie kinderen.

Uit het tweede huwelijk vier kinderen.

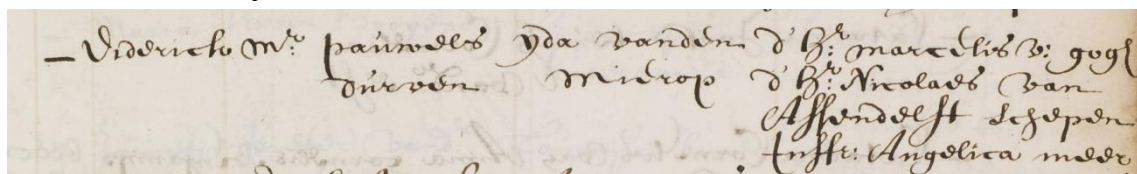
13. **Joannis Durven**, gedoopt Delft 4 maart 1694, begraven 19 september 1694.

14. **Magtelt Durven**, gedoopt Delft 24 juni 1696, begraven Rotterdam 13 januari 1778, trouwt Delft 4 december 1720, **Dirk Slijp**, weduwnaar van Cornelia Fijck (dochter van Johannes Fijck en Elisabeth van den Mierop), begraven Rotterdam 3 oktober 1727. Uit dit huwelijk vier kinderen.

15. **Barbara Durven**, gedoopt Delft 6 mei 1702, begraven Delft 9 januari 1781, trouwt (ondertrouw Delft 4 maart 1756, kerkelijk huwelijk 29 maart 1756 Ter Heide), **Jacob Guiot**, brouwer, hij kocht in 1759 de buitenplaats Hofwijck te Voorburg 1759, begraven Delft 14 augustus 1767.

- V** **Mr. Diederik Durven**, gedoopt Delft 13 september 1676, advocaat bij de kamer van de VOC te Delft, vanaf 1706 lid en later voorzitter van de Raad van Justitie te Batavia, lid van de Raad van Indië, Gouverneur-Generaal van Indië (1729-1731), begraven Delft 26 februari 1740, trouwt 1^e, Amsterdam 27 januari 1705, **Jacoba van Breda**, geboren rond 1683 te Amsterdam, overleden vóór 1725, dochter van **Jacob van Breda**, en **Pieterella Vrouweling**. Hij trouwt 2^e Batavia 1 maart 1725, **Anna Catharina de Roo**, gedoopt Batavia 8 september 1699, begraven Delft 1 maart 1741, weduwe van **Jan Christoffel Torant**, dochter van **Willem Matthijsz. De Roo** en **Anna Carelsdr. Savelsteijn**.

Doop registratie van Diederik Durven 13 september 1676

Uit het eerste huwelijk:

1. **Ida Poulina Durven**, gedoopt Amsterdam 4 februari 1705, jong overleden.

Uit het tweede huwelijk:

2. **Ida Anna Durven**, zie VI.

- VI** **Ida Anna Durven**, gedoopt Batavia 9 december 1725, begraven Delft 9 juli 1766, trouwt Delft 21 oktober 1748, **mr. Nicolaas Kraeijvanger Everhardsz.**, geboren 's-Gravenhage rond 1720, Veertigraad (1756), weesmeester (1757), schepen van Delft (1762-1764), vertegenwoordiger van de stad Delft tot de vergaderingen van de Staten van Holland en Westvriesland (1766), burgemeester van Delft, bewindhebber van de VOC kamer Delft, begraven Delft 9 mei 1796. Nicolaas Kraeijvanger trouwt 2^e Delft 30 maart 1767, **Everhardina Boogert**, gedoopt Delft 21 maart 1731, begraven Delft 2 februari 1790, dochter van **mr. Francois Boogert Jansz.** en **Margaretha de Bries**.

Uit het eerste huwelijk geen kinderen.

Uit het tweede huwelijk o.a.:

1. **Margaretha Kraaijvanger**, gedoopt Delft 1 februari 1771, overleden Rijswijk, op huis te Hoorn, 5 augustus 1828, trouwt Delft 30 maart 1788, **Campegius Cornelis van der Straten**, gedoopt 's-Gravenhage 5 november 1762, student rechten in Leiden, promoveert Leiden 28 februari 1784, veertigraad en schepen van Delft bewindhebber van de O.I.C., baljuw en dijkgraaf van de Klunder, overleden 's-Gravenhage, 5 februari 1821, zoon van **Adrianus Johannes van der Straten** en **Tanna Paling**.

Maurice Kruijk

Bronnen:

- 1) A.K.A. Gijsberti Hodenpijl, "het ontslag en opontbod van den Gouverneur-Generaal Mr. Diederik Durven op 9 october 1731". In: Bijdragen tot de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch Indië 73 (1917), p. 178-218.
- 2) N.J. Krom, Gouverneur generaal Gustaaf Willem van Imhoff. Amsterdam 1941.
- 3) Google books: Missive van Mr. Diderik Durven; Aan de Hoogh Mogende Heeren Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden.
- 4) Peter Altena, Abderiet In Threcut, Utrechtse notities over leven en werk van Jacob Campo Weyerman. In: Mededelingen van de Stichting Jacob Campo Weyerman. Jaargang 16.
- 5) <http://resources.huygens.knaw.nl/retroboeken/nnbw/>
- 6) Geschiedenis van de Delftse Plateelbakkerijen, deel 6, "De Porceleyne Fles" 1653 -1850. Wik Hoekstra – Klein, 2001. Projectgroep Delfts Aardewerk, Stedelijk Museum Het Prinsenhof Delft.
- 7) Geschiedenis van de Delftse Plateelbakkerijen, deel 14, "De Witte Starre" 1660 -1803. Wik Hoekstra – Klein, 2007. Projectgroep Delfts Aardewerk, Stedelijk Museum Het Prinsenhof Delft.
- 8) Geschiedenis van de Delftse Plateelbakkerijen, deel 18, "De Porceleyne Schotel" 1598 -1791. Wik Hoekstra – Klein, 2011. Projectgroep Delfts Aardewerk, Stedelijk Museum Het Prinsenhof Delft.
- 9) <http://collectie-delft.nl/nadere-toegangen>.
- 10) <https://archief.amsterdam/indexen/persons>
- 11) <https://www.achterdegevelsvandelft.nl/>
- 12) De Doopsgezinde Gemeente van Delft, W. Stuve.
- 13) <http://www.hogenda.nl/>
- 14) <https://www.delpher.nl/>
- 15) <https://www.vocsite.nl/>
- 16) Ambitie en Onvermogen. Gouverneurs-generaal van Nederlands-Indië (1610-1796), L.P. van Putten, 2002.
- 17) <https://www.historischeverenigingvoorborg.nl/>
- 18) De Nederlandsche Leeuw ("NL") 1906 kolom 21, NL 1915 kolom 283-284, NL 1927 kolom 20, NL 1941 kolom 344, NL 1983 kolom 57.
- 19) Google books: Resolutien van de Staten van Holland en Westvriesland, 1766.
- 20) <https://lensonleeuwenhoek.net/>

Inhoudsopgave

Agenda	2
Corona en de NGV.....	2
De negen levens van Cornelis Goliath	4
Algemene Leden Vergadering 2019	6
Jaarverslag 2019 van de NGV afdeling Flevoland	7
Financieel jaarverslag 2019	10
Corona gedicht van Ronald M. Offerman	11
Talkshow voor genealogen.....	12
Diederik Durven – Gouverneur- generaal van Oost-Indië (1729-1731).....	12
Inhoudsopgave	25
Bestuur.....	26
Redactie	26
Voorouderspreekuren	26

Bestuur

Antoinette Timmermans	voorzitter
Willy van der Most	secretaris
Maurice Kruijk	penningmeester
Jonny Serno	lid
Peter Bedeker	lid
Piet Peeters	lid
Lidy Kutschruter	lid

Redactie

Jonny Serno
Maurice Kruijk
Piet Peeters

Voorouderspreekuren

Almere

Peter Bedeker
Antoinette Timmermans
Piet Peeters
Joop Campfens
Hub van Helvoort
Arie-Cees Kleijwegt
Geert Baas

Emmeloord

Willem Braam

Kampen

Neel Wijshake

Lelystad

Jonny Serno
Maurice Kruijk
Fred van der Zwan (expert heraldiek)

Swifterbant en Dronten

Lidy Kutschruter